

ДЕМОКРАТИЧНА ШКОЛА

Всеукраїнська програма освіти для демократичного громадянства

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Міністерство
освіти і науки
України

ДОБРА ПРАКТИКА

Школа: Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 59

Тренери: Людмила Дух, Ірина Целухіна

Наше нове покоління

- (демократичне середовище і демократичне врядування)

2. Цитата(и) дітей, батьків, вчителів, яких стосується історія успіху.

Успіх - це те, чого домоглися люди у своєму житті, кар'єрі, коханні, будь-якій іншій поставленій меті.

Успіх - це бути комусь потрібним.

Успіх - це досягнення поставлених цілей.

Успіх - це те, до чого людина так довго йшла через всі перешкоди і нарешті домоглася.

Успіх - це до чого людина прагне все своє життя. І що б була сім'я, дружина, дочка, син і батьки.

В школі утворилася ситуація, коли учнівський колектив був пасивним і керованим дорослими, в результаті – відсутність зацікавленості в участі у шкільному житті, відсутність партнерських відносин і спільної відповідальності, невміння працювати в команді як у дітей, так і у дорослих.

Буремні події останніх років укріпили думку, що потрібно виховувати молоде покоління громадян свідомими і відповідальними до своїх прав, обов'язків та майбутнього держави, міста, району, і починати треба зі школи.

Відповідальні учителі та ініціативна група учнів середніх і старших класів розуміли, що насамперед школі потрібне дієве учнівське врядування.

Були намічені такі цілі:

1. Оновити склад учнівських лідерів
2. Започаткувати у закладі школу лідера, проводити заняття не рідше 1 разу на місяць.
3. Провести анкетування з метою виявлення реальних потреб і запитів дітей.
4. Провести дні самоврядування (ІІ семестр)
5. Сприяти розвитку вільних учнівських медіа

Почали з анкетування. При обробці даних виявилось, що учням не вистачає довіри дорослих і самостійності, але водночас вони не були впевнені, чи зможуть самі, без підтримки, впоратися з труднощами. Тому серед учителів утворилася ініціативна група (педагог-організатор Волобуєва Ірина Павлівна, учитель історії і права Чут Наталія Василівна, учитель географії Зосик Марина

Миколаївна, директор Лебедева Вікторія Олександрівна), яка розпочала роботу з навчання і підтримки дітей.

Після оголошення процедури виборів президента шкільного самоврядування кандидатам допомогли скласти програми, у всіх класах були проведені їх презентації (кожен кандидат отримав свого куратора і презентував програму на свій смак і розсуд).

Основою шкільного парламенту стали учні 8-10 класів. Оновлений склад лідерів провів спільне засідання з адміністрацією школи, на якому обговорили план дій, розподілили «сфери відповідальності».

Один раз на місяць відбуваються засідання Школи лідерів, які можуть відвідувати не тільки активісти самоврядування, а всі бажаючі за потребою, (тема оголошується завчасно). Члени самоврядування активно залучаються до обговорення шкільних проблем, заходів, проектів, є ініціаторами проведення заходів для учнів молодшої та середньої школи.

Учнями були підготовлені і проведені:

8 листопада марафон «Ці чарівні професії» (для учнів 4-9 класів, 176 дітей)

21 листопада День привітань (всі бажаючі учні, вчителі, батьки)

23 листопада День вдячності (всі бажаючі учні, вчителі, гості)

1 грудня акція до Міжнародного дня боротьби зі СНІДом (8-10 класи)

2 - 3 лютого марафон «За здоровий спосіб життя!» (1-9 класи)

14 лютого шоу-програма «День закоханих» (1-11 класи)

13 квітня День цивільного захисту у школі (молодші класи)

Крім того, за ініціативи шкільного самоврядування проведена акція «Нагодуємо птахів», розроблені і підготовлені три учнівські незалежні проекти на конкурс «Харків місто моє».

І ще одна спільна перемога: ми налагодили шефські стосунки із заводом «Світло шахтаря», який розташований в мікрорайоні школи.

Під впливом учнів активізувалися батьки: 20 грудня силами батьків 3-А класу для учнів молодшої школи були проведені «Веселі старти», а коли проводжали Масляну, вирішили поділити обов'язки між всіма: учителі готували сценарій свята та акторів, члени самоврядування відповідали за оформлення школи та розваги дітей, а батьки – за наповнення ярмарку.

У планах – проведення після весняних канікул Дня самоврядування та у квітні – Дня народження школи.

Труднощі:

Для дітей	Для дорослих
Початок роботи – «пієтетне» ставлення до позиції дорослих, невпевненість у своїх силах	Несприйняття самоврядування як дієвої організації

Опасіння висловити свою думку	Категоричний тон
Неготовність відстоювати свою думку	Неготовність співпрацювати з дітьми на рівних
Відсутність підтримки з боку адміністрації району, незацікавленість у нашій роботі	

Результати:

Для дітей	Для дорослих
Почало формуватися активне шкільне самоврядування	Побачили в дітях партнерів
Набули вміння обмінюватися інформацією, відстоювати свою точку зору, критично ставитися до інформації	Набули реальних помічників і партнерів
Стали більш відповідальними	Набули нових знань, зустрілися з людьми нової формації.
Вміння працювати в команді	
Стало цікавіше навчатися і працювати	
Стали краще розуміти один одного	

Продовж року наполегливої праці педагогічний колектив та учні мали змогу поповнити та набути знання з ОДГ\ОПЛ та на практиці закріпити їх. Завдяки впровадженню запланованих змін ми розширили коло своїх інтересів і знайомств, бо тепер в сферу уваги постійно потрапляють заходи з цього питання, що проводяться у місті різними організаціями.

Початок роботи у такому режимі був важким, бо не всі члени колективу були готові довіряти один одному, але тепер зрозуміло, що інакше і бути не може. Для нас було великою несподіванкою, що на наші заклики відгукнется адміністрація заводу.

Ми ще не можемо говорити, що все вдалося і робити нема чого: дієвий учнівський парламент тільки розгортає крила, і у них великі плани (започаткувати шкільні спортивні турніри, розвивати шкільні медіа тощо); адміністрація школи планує активну участь учнів у роботі Ради школи. І ще одна, спільна, мрія – залучити батьків не тільки до ремонтів, а і до активного шкільного життя.

Ми зрозуміли, що потрібно стукати до людей і пропагувати свої ідеї – і односторонці та послідовники знайдуться.

Кожна школа буде мати свій шлях розвитку, але можливо наші поради допоможуть:

1. Чітко визначитися із пріоритетами, не намагатися одразу змінити все.
2. Довіряти дітям.
3. Дорослі також повинні вчитися
4. Не зупинятися і не складати руки: труднощі будуть завжди.

1. Назва історії успіху

ОДГ/ОПЛ у навчально-виховному процесі

2. Цитата(и) дітей, батьків, вчителів, яких стосується історія успіху.

Успіх - вдале досягнення, поставлена мета, завдання.

Успіх - вдала комбінація хороших збігів обставин, везіння і завзятість.

Успіх - успішне чергування виконаних завдань, які людина пододала.

Успіх - досягнення своїх цілей, мрії, пройшовши складний шлях з перешкодами.

Успіх - це чого ми можемо досягти в майбутньому.

Успіх - це досягнення своєї мети через працьовитість, тобто щоб досягти чогось треба вчитися і багато працювати.

Успіх - це виховання дітей на своїх прикладах.

Успіх – це сім'я, робота, яка подобається і за яку є достойна оплата праці.

Для нашої країни успіх – це досягнення миру, побороти корупцію, щоб все було по закону і для всіх однаково.

Успішна людина – це людина, яка потрібна своїй державі і корисна суспільству.

3. Що ви хотіли змінити у школі?

Поглибити знання учнів в ОДГ/ОПЛ - не тільки знати свої права, але вміти ними користуватися. Навчити працювати в команді, довіряти. Сформувати чітку громадянську позицію.

Формувати важливої компетентності – критичного мислення. Критично ставитися до медіа інформації, вміти її аналізувати, виокремлювати фейкову інформацію. Висловлювати та аргументувати власну точку зору. Дослухатися до інших точок зору, вміти толерантно вислухати.

4. Демократичні перетворення у школі, які ви планували досягнути (мета):

Перш за все, згуртувати учнів, навчити працювати в команді, самостійно приймати рішення, аргументовано відстоювати свою точку зору, бути обізнаними в питаннях прав людини, демократичного суспільства. Навчити довіряти, співпрацювати та поважати інших. Тільки таким чином можна досягти мети.

5. Що було зроблено для здійснення демократичних перетворень в школі:

У навчальний план на 2016/2017 рік було додано курси з ОДГ/ОПЛ:

1. Факультативні курси: «Основи Конституційного права в Україні» (35 год.) «Основи демократії» (35 год.), «Основи критичного мислення» (70 год.).
2. Спецкурси: «Права людини в Україні» (17 год.), «Кроки до порозуміння» (17 год.).
3. Проведено правові заходи з прав людини в рамках тижня правових знань.
4. Проведено дебати серед учнів 10 класу: «Чи можливе виховання без покарання?» в рамках вивчення спецкурсу «Кроки до порозуміння».
5. Проведено дискусію щодо необхідності шкільної форми у рамках вивчення факультативу «Критичне мислення».
6. Спроба інтегрувати знання ОДГ/ОПЛ в навчальні предмети «Література», «Фізика», «Російська мова», «Основи здоров'я», «Я у світі», «Алгебра», «Англійська мова», «Історія», «Людина і світ» «Правознавство», «Географія», «Екологія», «Хімія», «Українська література», «Українська мова», «Біологія», а також у позакласні заходи, класні години у початковій та середній школі.

6. Результати:

Спецкурсами та факультативними курсами охоплено 37 учнів 10-11-х класів. Для учнів 10 класу – спецкурси «Права людини в Україні» (17 год.), «Кроки до порозуміння» (17 год.), факультативний курс «Основи критичного мислення» (70 год.). Для учнів 11 класу були введені факультативні курси: «Основи Конституційного права в Україні» (35 год.), «Основи демократії» (35 год.).

Викладання ОДГ/ОПЛ дуже позитивно вплинуло на учнів - вони стали більш активними в шкільному житті, позначилося на формування дуже важливої компетентності - критичне мислення, навчилися вільно та доступно висловлювати свою думку, чітко аргументувати, поглибили свої знання з прав людини та основ демократії, стали більш обізнані в медіа інформаційному просторі, ініціювали проведення дебатного турніру, дискусії щодо доцільності шкільної форми та дня самоврядування в навчальному закладі.

Інтеграція ОДГ/ОПЛ відбулася і в позакласній роботі:

Проведено Тиждень з прав людини в початковій школі: «Чи знаєш ти свої права?», «Права дитини в Україні», «Діти і закон», «Права людини», «Чи знаємо свої права?». В молодшій та середній школі проводяться виховні години на тематику з прав дитини та людини з використанням методичних рекомендацій посібника Ради Європи «Компас».

Команда старшокласників влітку 2016 року брала участь у Всеукраїнському дебатному форумі за проектом "Враховуй Різницю". У 2017 році ця ж команда пройшла у фінал Міського дебатного клубу. Це дуже добрий досвід у розвитку критичної компетентності.

7. Висновки:

Таким чином, в результаті демократичних перетворень у навчальному закладі учні та вчителі стали більше обізнані з питаннями, які стосуються прав людини, демократичного устрою. Стали більше довіряти один одному,

працювати командою, консультуватися, запитувати поради, пропонувати проведення різних заходів, критично ставитися до різних проблем.

Але є те чого хотілося б, але не вдалося – це порозумітися і співпрацювати з місцевим самоврядуванням. Ми надалі будемо працювати у перспективному, правильному напрямку - будівництво демократичної суверенної держави.

Які рекомендації ми хотіли б надати іншим школам? Перш за все, визначити мету і поступово йти до неї. Йти на зустріч один одному, поважати один одного і, головне, - довіряти!